

PREDSTAVLJANJE NACIONALNIH REZULTATA ISTRAŽIVANJA PIAAC

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih

10. prosinca 2024.



PIAAC

Programme for the International
Assessment of Adult Competencies



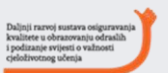
Agencija za
strukovno obrazovanje
i obrazovanje odraslih



REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo znanosti,
obrazovanja i mladih



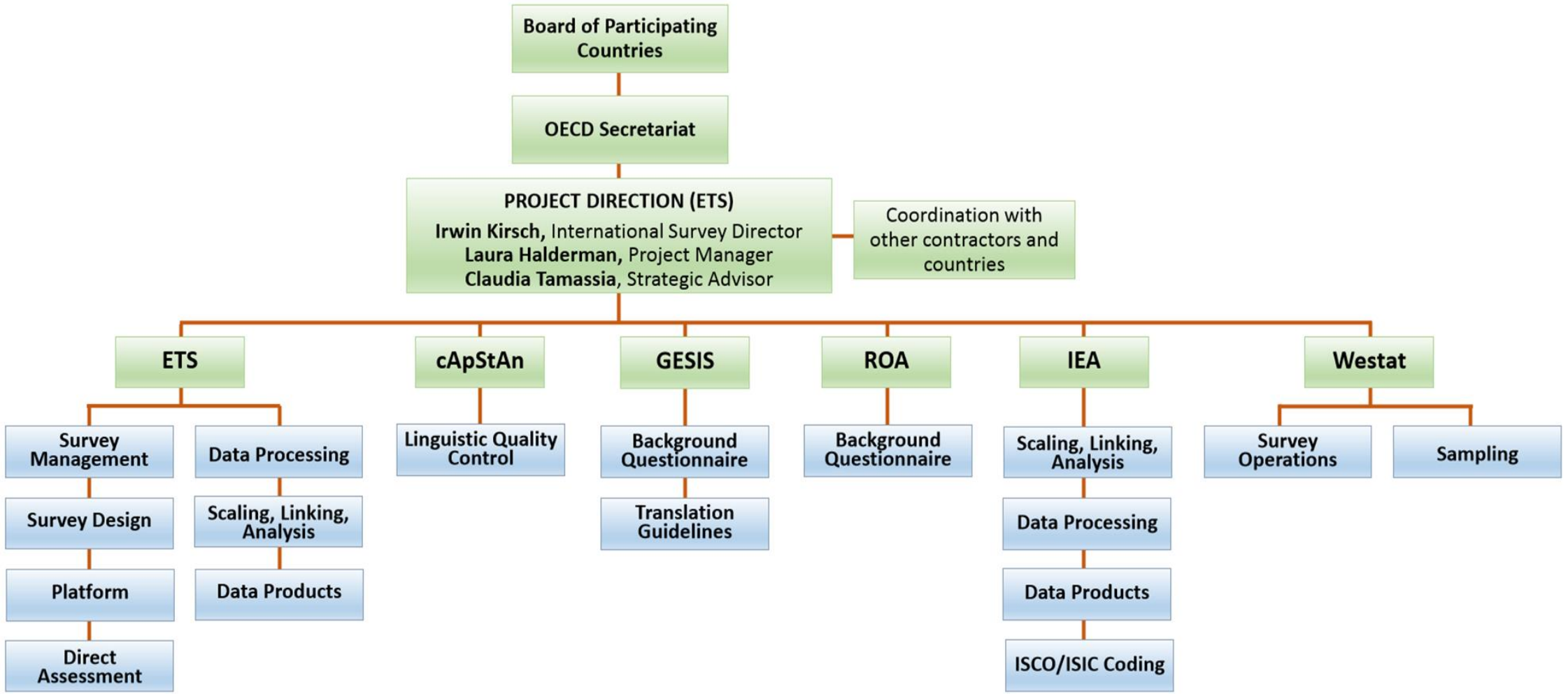
Sufinancira
Europska unija



Sadržaj

- Cilj i svrha PIAAC istraživanja
- Struktura PIAAC istraživanja
- Rezultati
 - Razine pismenosti i razlike s obzirom na odabrane karakteristike
 - Povezanost vještina s odabranim ekonomskim i društvenim ishodomima

Struktura PIAAC programa





PIAAC - Program za međunarodnu procjenu kompetencija odraslih

- „Istraživanje vještina u odrasloj dobi“ najveća je i najinovativnija procjena velikog opsega u području razumijevanja razvoja vještina odraslih na međunarodnoj razini.
- Cilj je „Istraživanja vještina u odrasloj dobi“ prikupiti podatke i na osnovi njih razumjeti koje su sve vještine prisutne u suvremenom društvu među radno sposobnim stanovništvom, odnosno stanovništvom u dobi od 16 do 65 godina.



Uzorak



- Prikupljanje podataka u sklopu glavne studije provedeno je od rujna 2022. do lipnja 2023.
- IPSOS – agencija za istraživanje tržišta i javnoga mnijenja, u sklopu pilot istraživanja i glavne studije, provela je uzorkovanje, terensko prikupljanje podataka te bila uključena u sve procese kontrole kvalitete tijekom i nakon prikupljanja podataka
- U Hrvatskoj je ukupno **4316** stanovnika sudjelovalo u „Istraživanju vještina u odrasloj dobi u Hrvatskoj“.
- Ukupna stopa odaziva iznosi 36%.
- Uzorak je odabran tako da bude reprezentativan za otprilike 2,5 milijuna osoba u dobi od 16 do 65 godina koje su u vrijeme prikupljanja podataka boravile u zemlji, neovisno o nacionalnosti, državljanstvu ili materinskom jeziku.

Struktura istraživanja

Pozadinski upitnik

PIAAC Popis elemenata

Kad se sve uzme u obzir, koliko ste zadovoljni svojim sadašnjim poslom? Biste li rekli da ste...

Sudioniku pročitajte kategorije.

<input type="radio"/>	<01> Izuzetno zadovoljni
<input type="radio"/>	<02> Zadovoljni
<input type="radio"/>	<03> Ni zadovoljni ni nezadovoljni
<input type="radio"/>	<04> Nezadovoljni
<input type="radio"/>	<05> Izuzetno nezadovoljni

NZ OO

D2_Q13

Poništi

Direktna procjena

PIAAC ? ◀ ▶

Jedinica 1 - Pitanje 1 / 1

Pogledajte pakiranje mješavine žbuke. Dodirnite polje za odgovor i upotrijebite tipkovnicu da biste odgovorili na niže navedeno pitanje.

Koliko vam je kilograma (kg) mješavine žbuke potrebno za zid veličine 5 puta 4 metra?

kg

Žbuka je građevinski materijal koji se upotrebljava za nanošenje završnog sloja za pokrivanje cigle ili cementnih blokova na zidovima. Na pakiranju je navedena površina koju je moguće prekriti nanošenjem sloja prosječne debljine.



MJEŠAVINA ŽBUKE

20 kg

Prosječno pokriva
5 kvadratnih metara (m²)

Pozadinski upitnik



- 1. Sociodemografske karakteristike:** dob, spol, stupanj obrazovanja, država rođenja, materinski jezik, najviši stupanj obrazovanja roditelja, obiteljska pozadina, obrazovanje roditelja/staratelja, posao roditelja u 14 godini, kulturni kapital roditelja
- 2. Formalno obrazovanje i osposobljavanje:** iskusstvo obrazovanja, trenutno obrazovanje, nezavršeno obrazovanje, usavršavanje i osposobljavanje, prepreke za sudjelovanje u željenoj edukaciji
- 3. Trenutni radni status i radna prošlost:** plaćeni i neplaćeni rad, radni status, područje, godine staža, ISCO-08 klasifikacija, nesrazmjer vještina, plaća (brutto), dodatni prihodi, zadovoljstvo poslom, razlozi napuštanja posla, radno okruženje
- 4. Korištenje vještina, nesrazmjer vještina i radno okruženje:** aktivnosti na poslu i u svakodnevnom životu/ čitanje, pisanje, računanje, ICT, kvalifikacije i nesrazmjer vještina,
- 5. Društveni ishodi:** politička efikasnost, društveno povjerenje, volontiranje, samoprocjena zdravlja, zadovoljstvo životom
- 6. Socijalne i emocionalne vještine**

Direktna procjena: kako se mjeri?

- **Čitalačka pismenost** je pristupanje, razumijevanje, procjenjivanje i promišljanje o pisanim tekstovima s ciljem postizanja vlastitih ciljeva, razvoja vlastitog znanja i potencijala te sudjelovanja u društvu (OECD, Framework, 2021).
- **Matematička pismenost** je pristupanje, korištenje i kritičko promišljanje o matematičkom sadržaju, informacijama i idejama predstavljenima na različite načine kako bi se odgovorilo i upravljalo matematičkim zahtjevima u različitim situacijama u odraslom životu (OECD, Framework, 2021).
- **Prilagodljivost u rješavanju problema** odnosi se na potencijal postizanja vlastitih ciljeva u dinamičnoj situaciji u kojoj metoda rješavanja nije odmah dostupna. Ono zahtijeva uključivanje kognitivnih i metakognitivnih procesa za definiranje problema, traženje informacija i primjenu rješenja u različitim informacijskim okruženjima i kontekstima (Greiff i sur., 2017, prema OECD, Framework, 2021).
 - Rezultati procjene iskazuju se na ljestvici od 500 bodova, gdje viši bodovi ukazuju na veću pismenost populacije.
 - U funkciji tumačenja rezultata domene su podijeljene na razine.
 - Čitalačka i matematička imaju šest kategorija, od razine niže od 1, što čini najnižu razinu do razine 5, što čini najvišu razinu.
 - Prilagodljivost u rješavanju problema ima pet kategorija, odnosno 4 razine ovladanosti, niže od razine 1 – najniže do razine 4 – najviše razine.

Direktna procjena



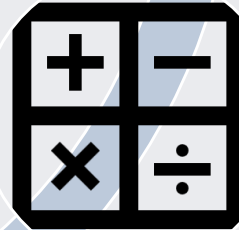
Lokator



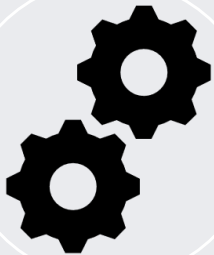
Čitalačke i matematičke komponente



Čitalačka pismenost



Matematička pismenost



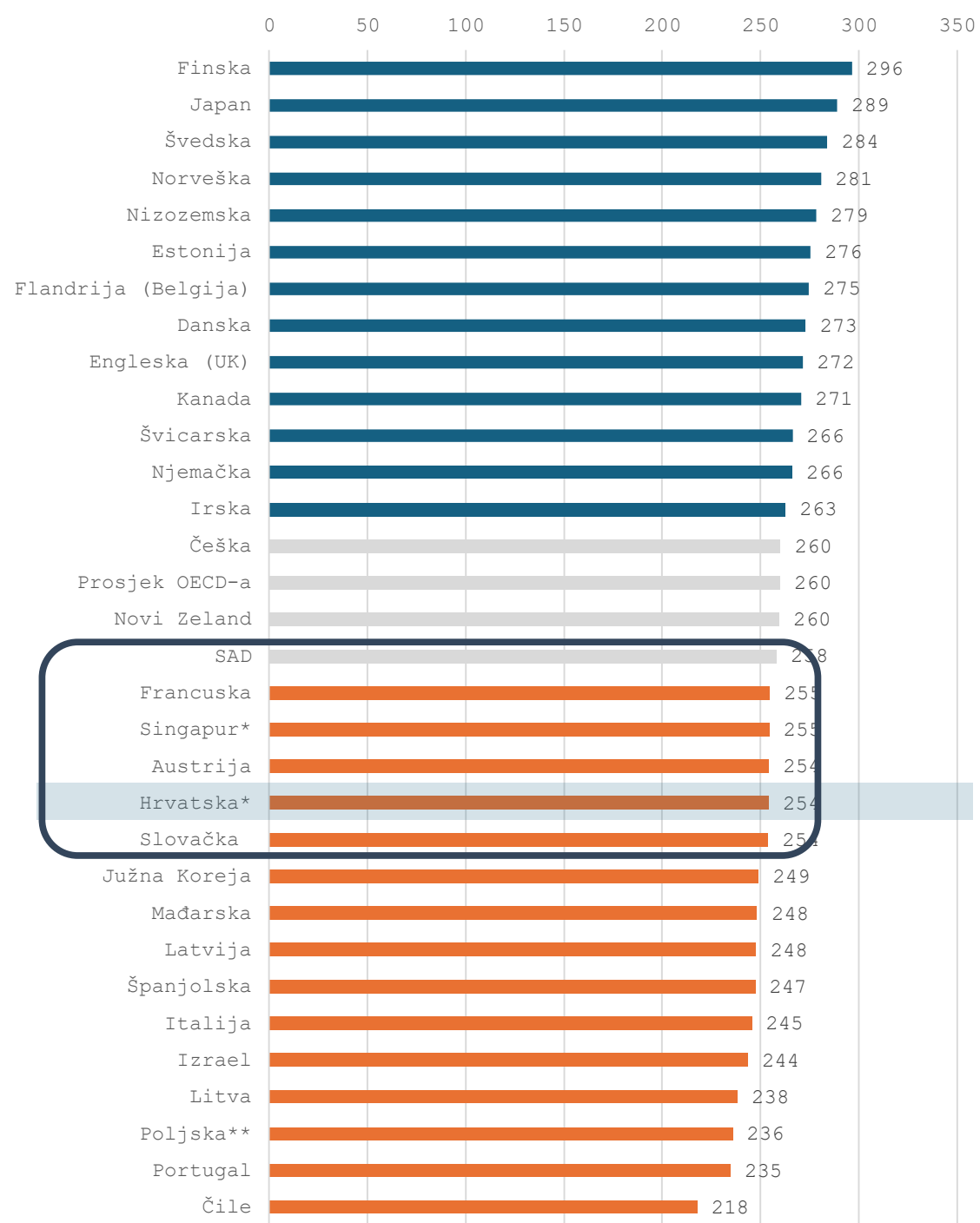
Prilagodljivost u rješavanju problema



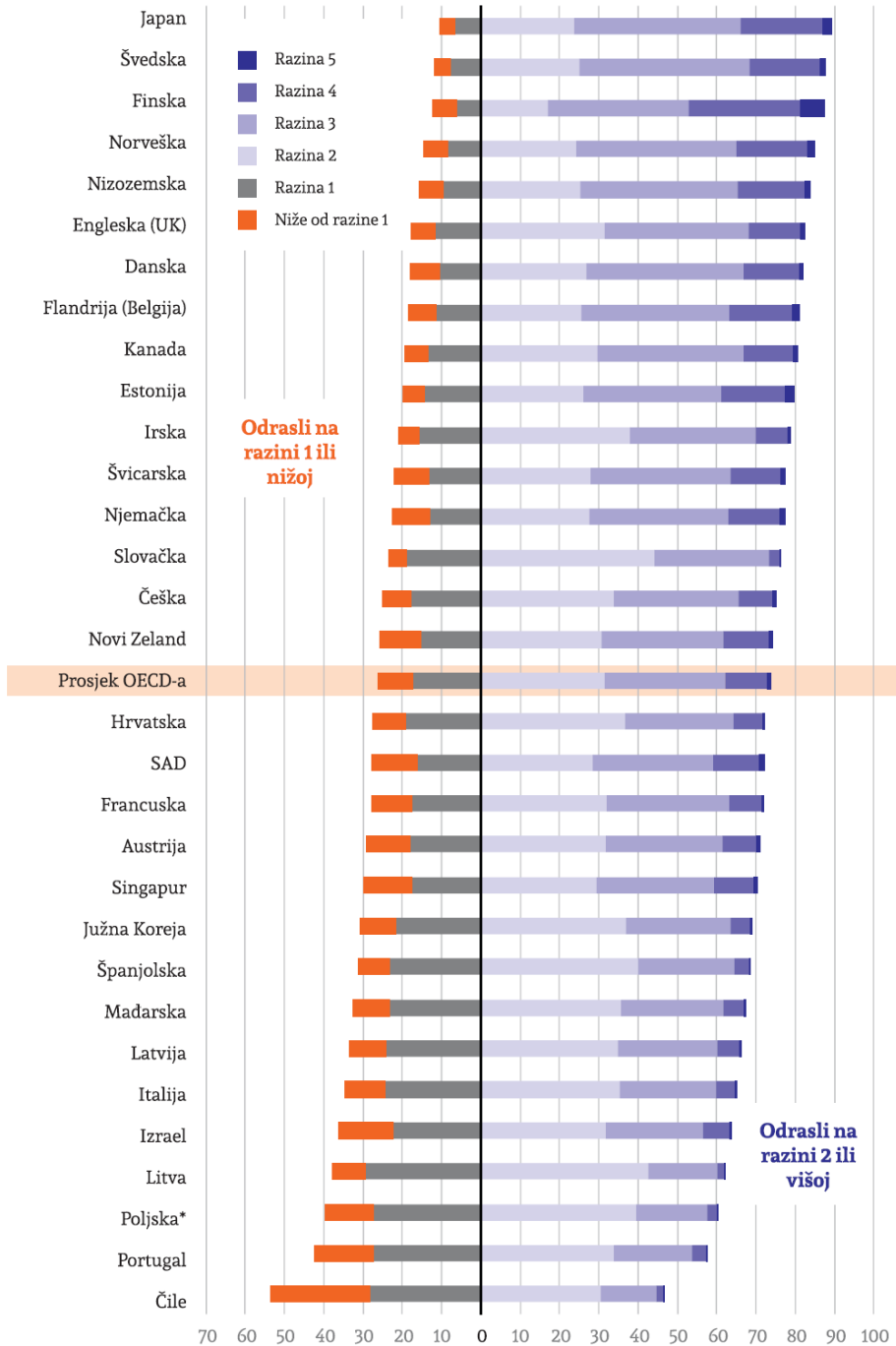
Rezultati



Prosječni
rezultat u
čitalačkoj
pismenosti
za sve
zemlje
sudionice



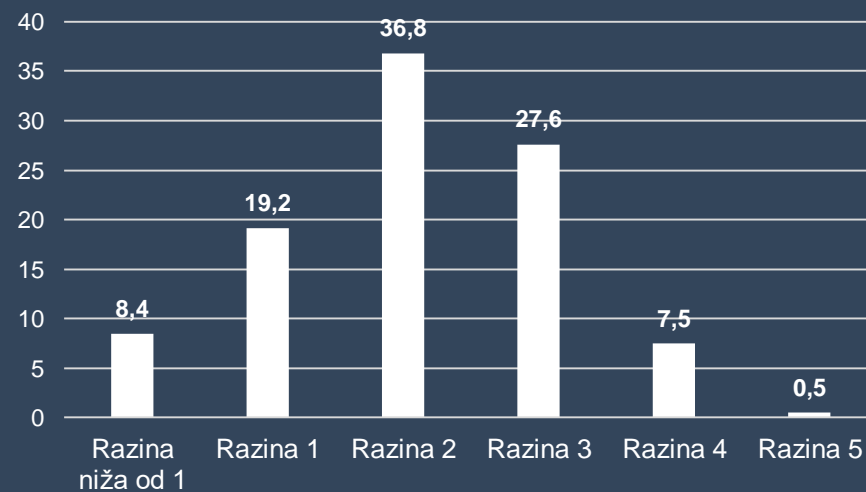
Razine postignuća u čitalačkoj pismenosti za sve zemlje sudionice



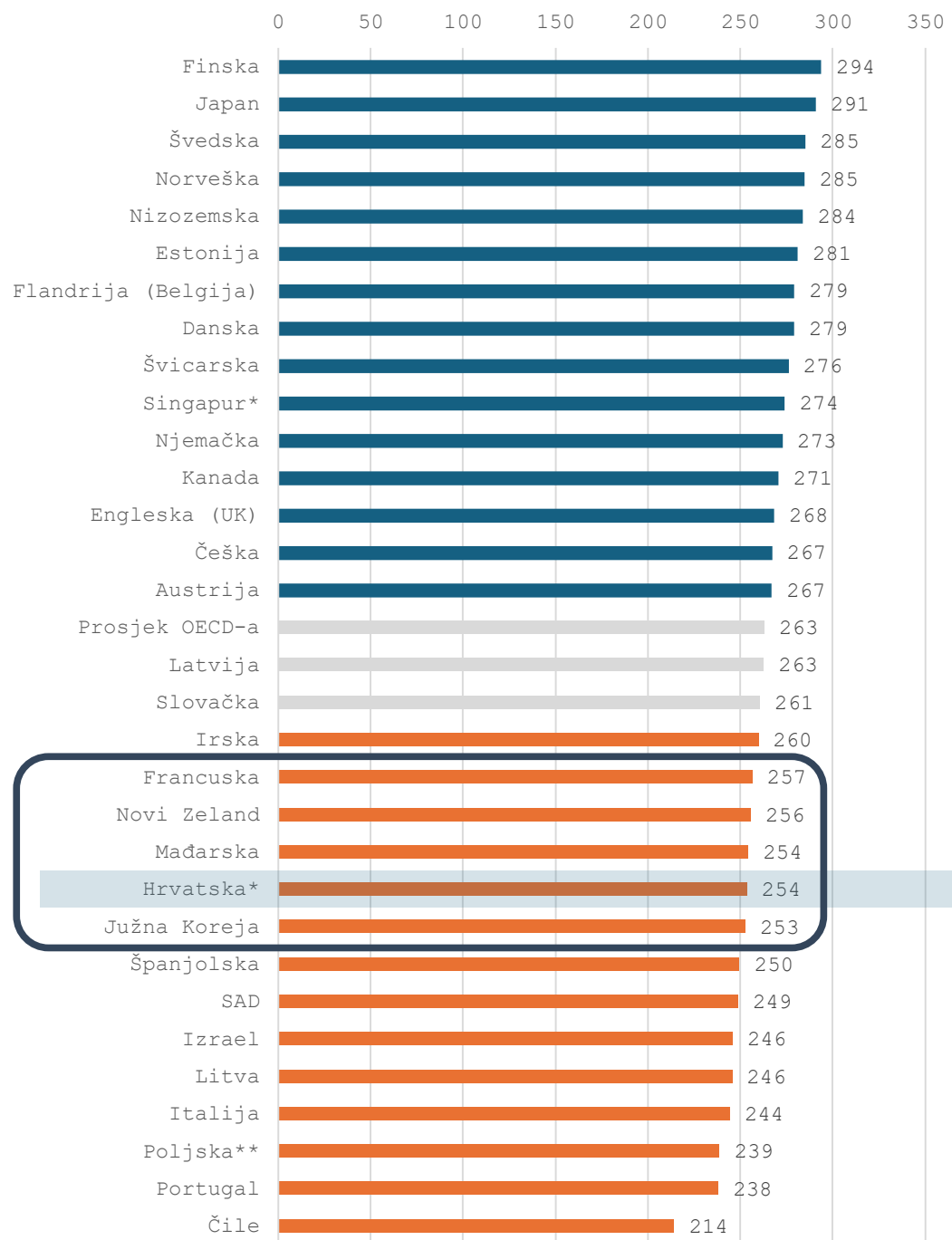
Izvor: Survey of Adult Skills (PIAAC) (2023), tablica A.2.2 (L) u Aneks A., prema OECD 2024.



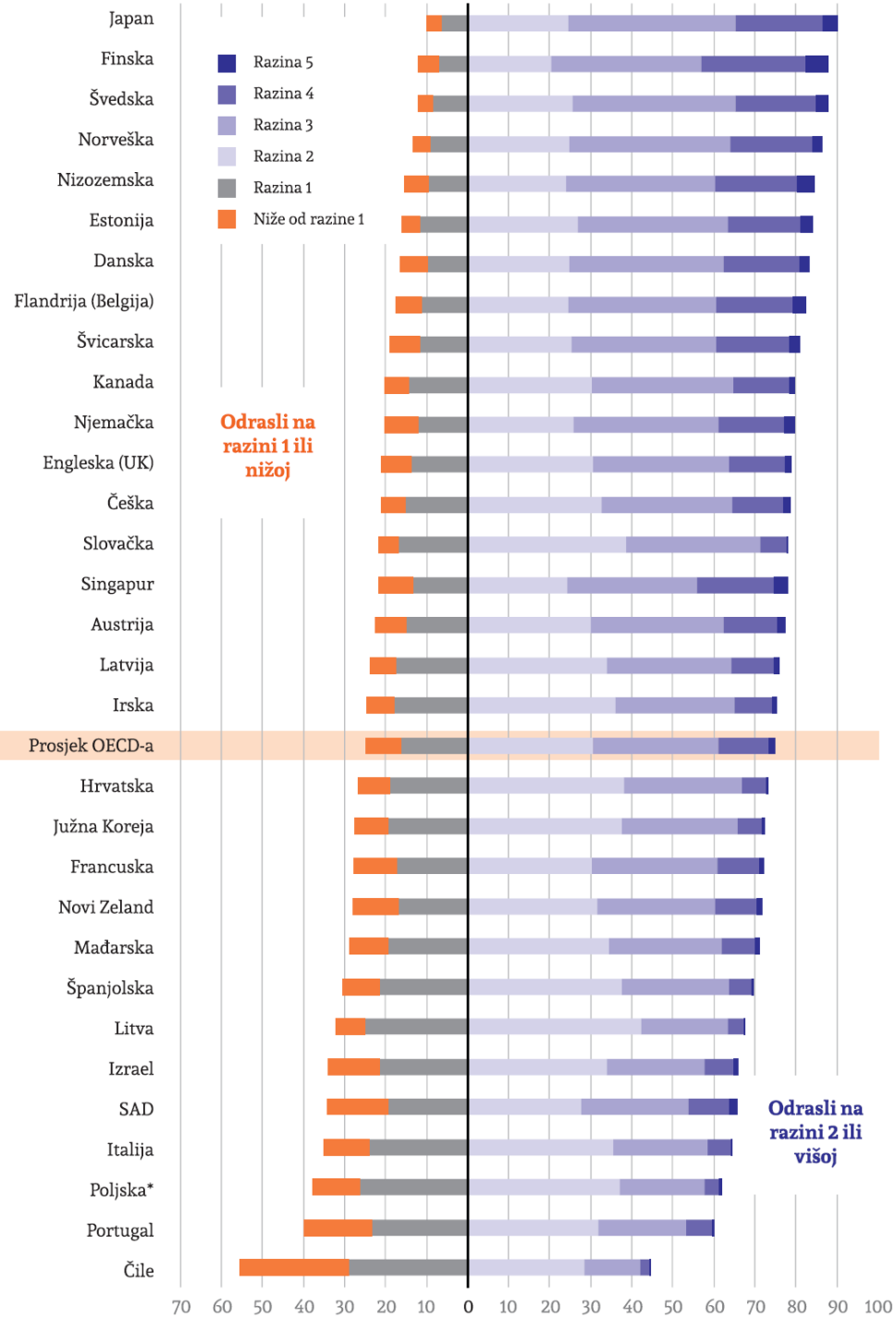
Hrvatska (%)



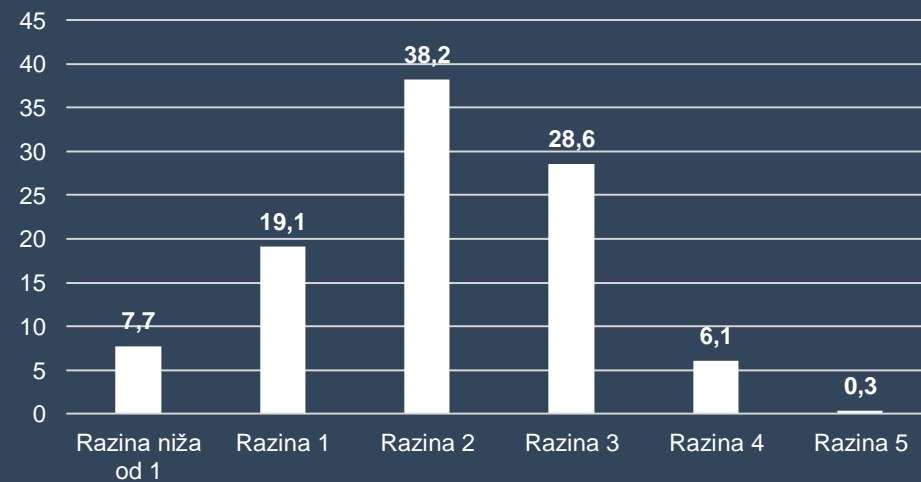
Prosječni
rezultat u
matematičkoj
pismenosti
za sve zemlje
sudionice



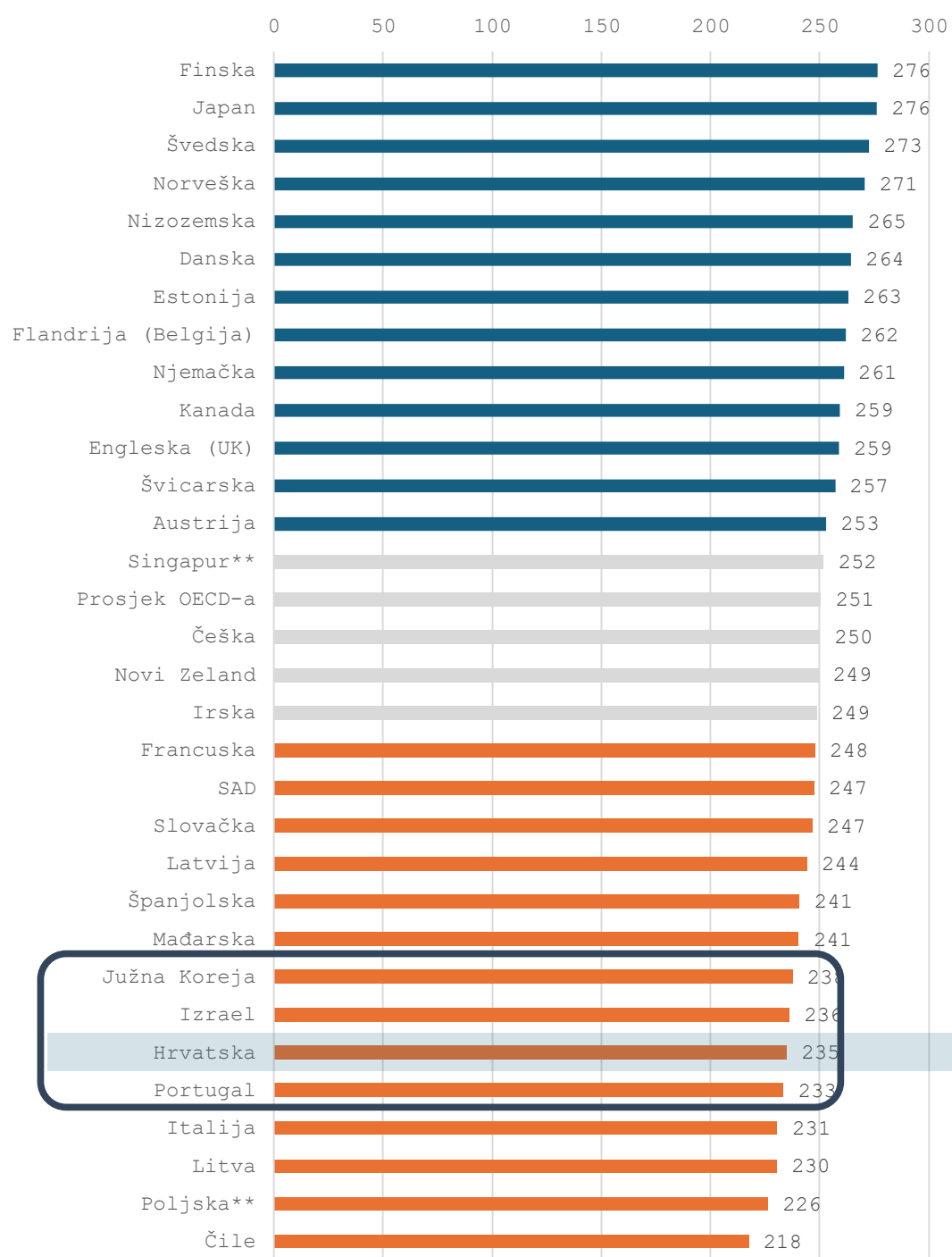
Razine postignuća u matematičkoj pismenosti za sve zemlje sudionice



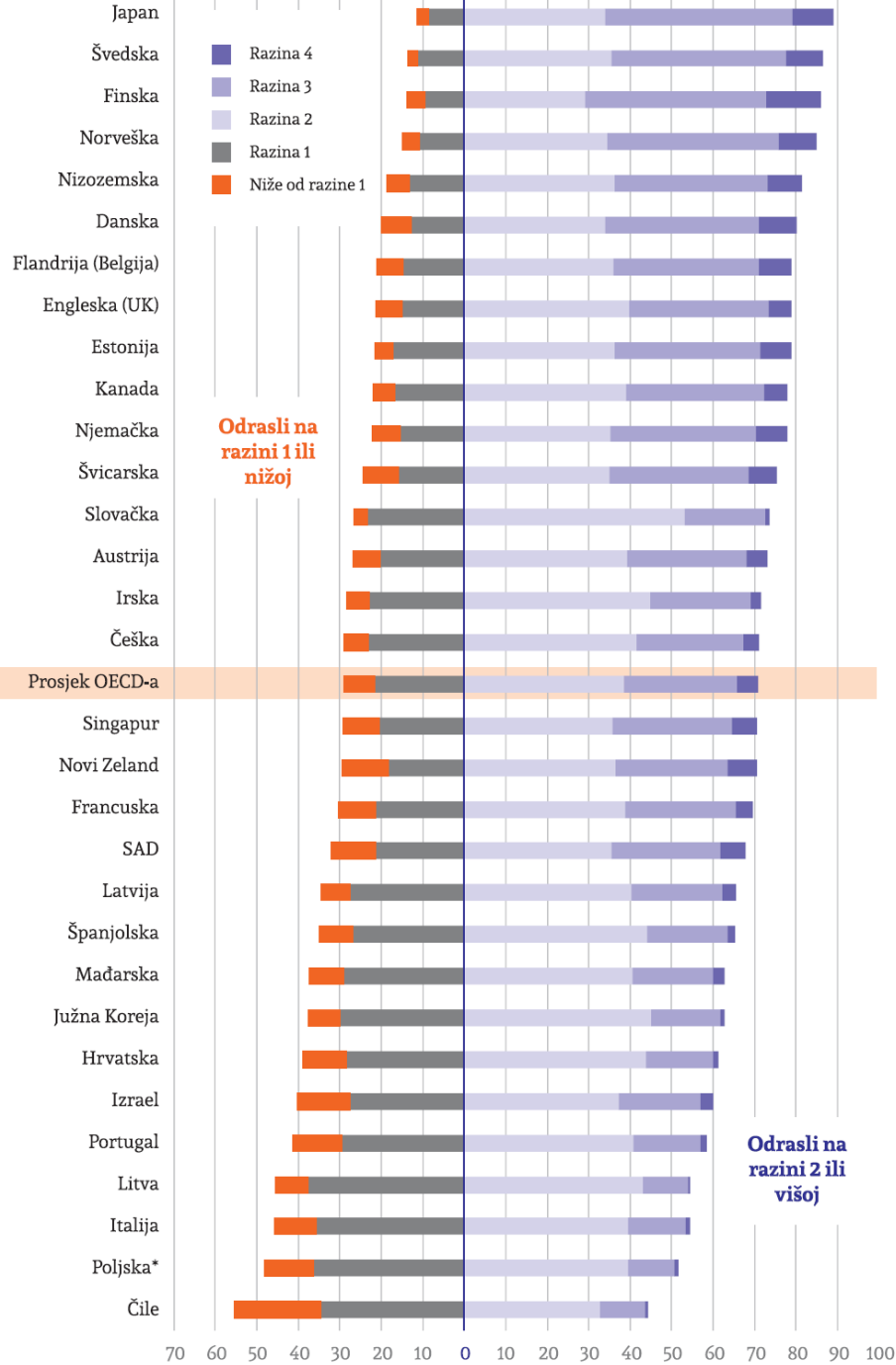
Hrvatska (%)



Prosječni rezultat
u domeni
*prilagodljivost u
rješavanju
problema*
za sve zemlje
sudionice



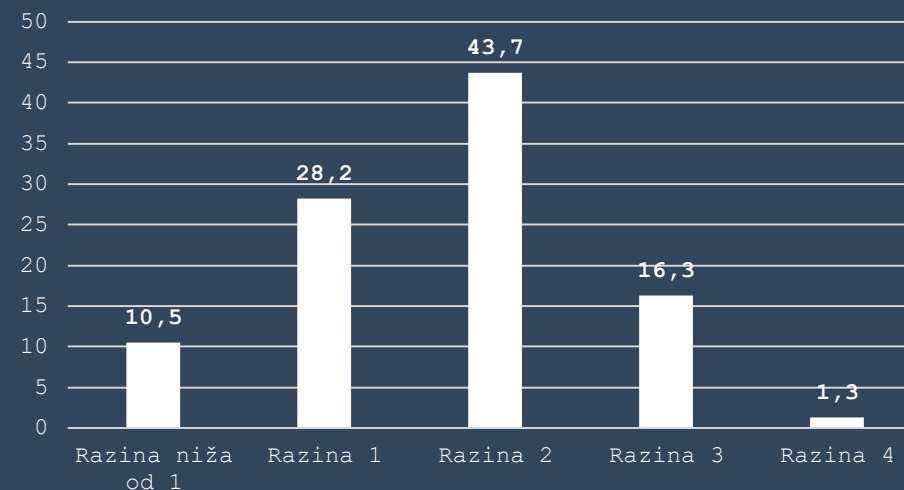
Razine postignuća u domeni prilagodljivost u rješavanju problema za sve zemlje sudionice



Izvor: Survey of Adult Skills (PIAAC) (2023), tablica A.2.2 (A) u Aneks A., prema OECD 2024.



Hrvatska (%)



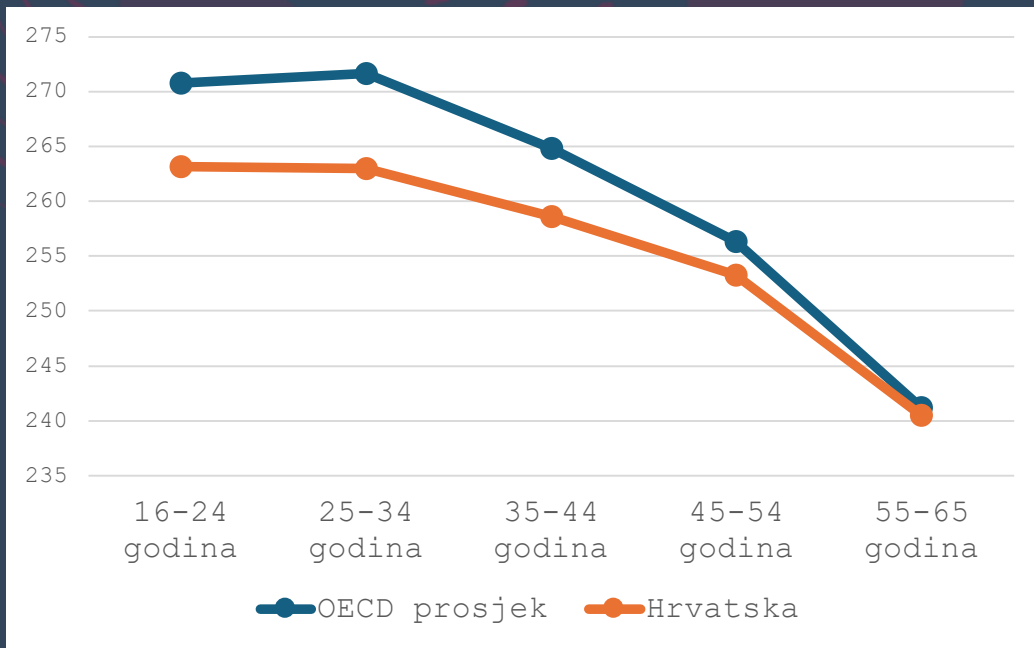


Razlike s obzirom na odabrane karakteristike

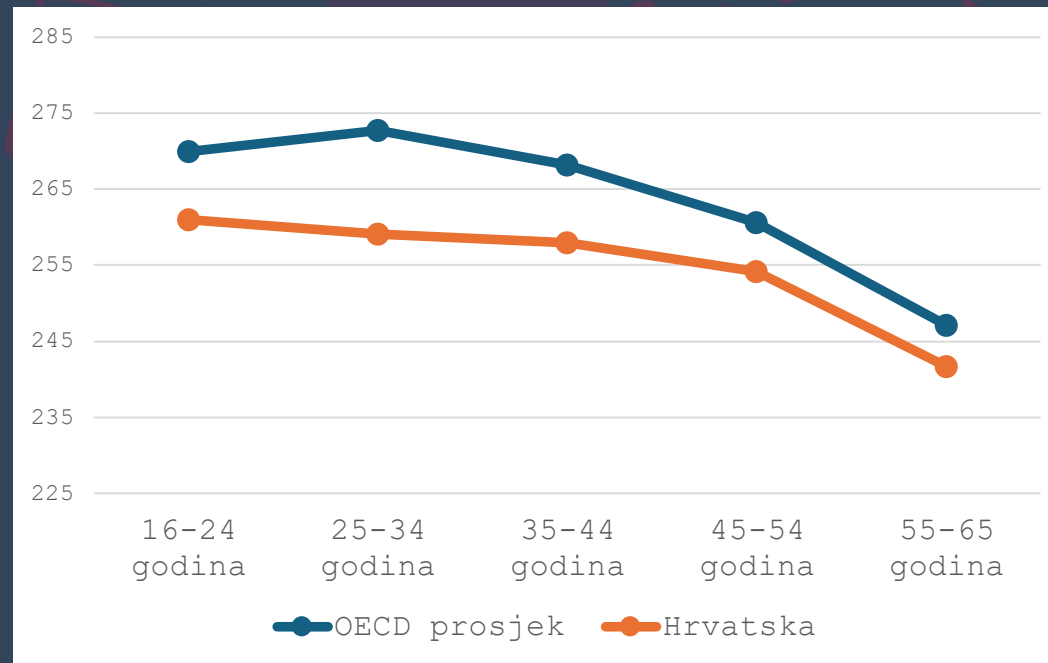
- **Dob**
- **Spol**
- **Stupanj obrazovanja**
- **Radni status**
- **Migrantsko porijeklo**



Čitalačka pismenost



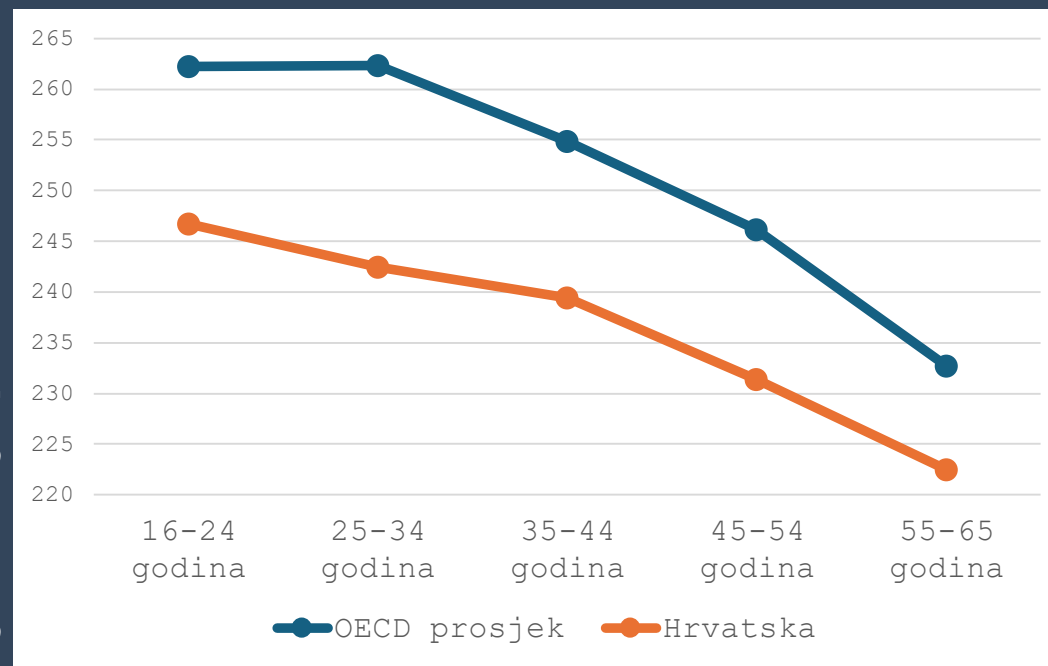
Matematička pismenost



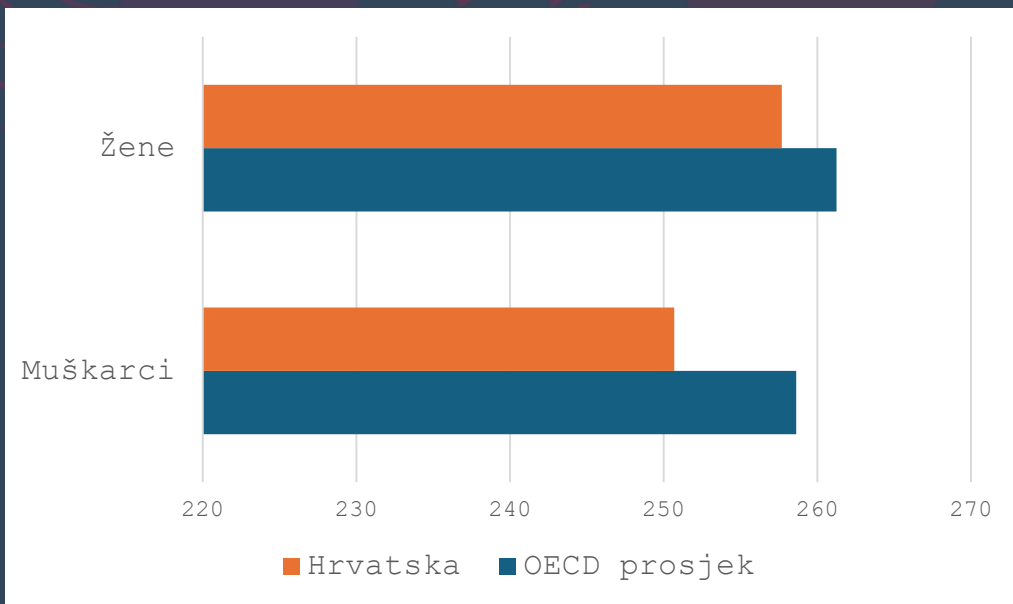
Razlike s obzirom na dob

→ U Hrvatskoj najmlađi ispitanici (24-35 godina) postižu s. z. bolji prosječni rezultat u čitalačkoj pismenosti i domeni prilagodljivost u rješavanju problema od najstarijih ispitanika (55-65 godina)

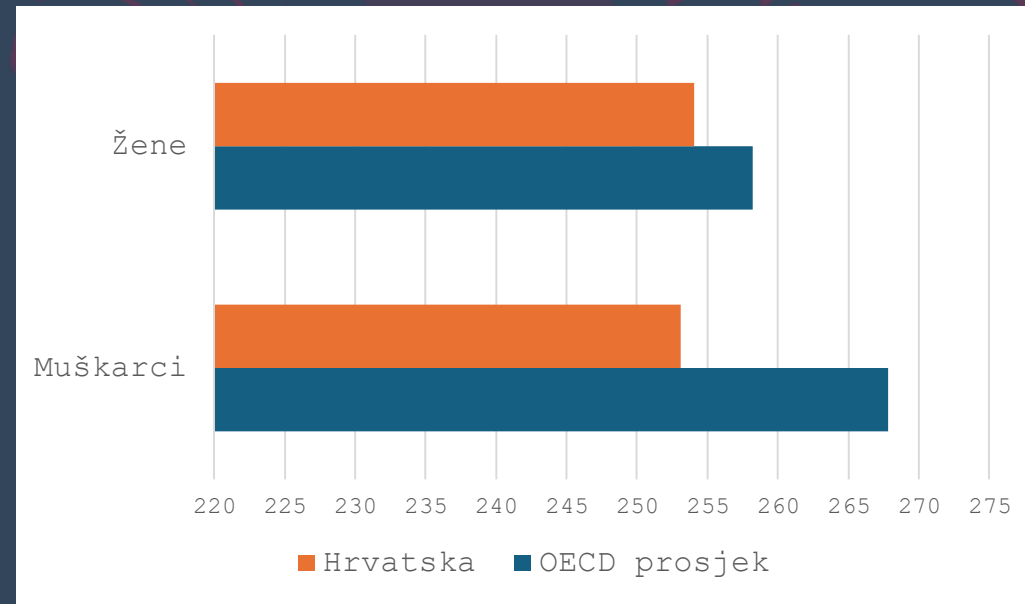
Prilagodljivost u rješavanju problema



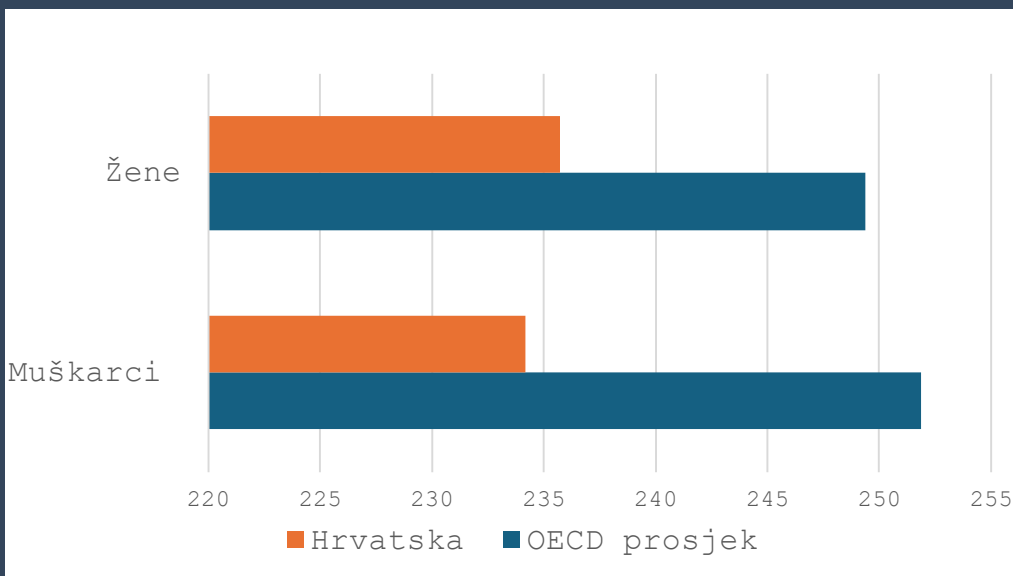
Čitalačka pismenost



Matematička pismenost



Prilagodljivost u rješavanju problema



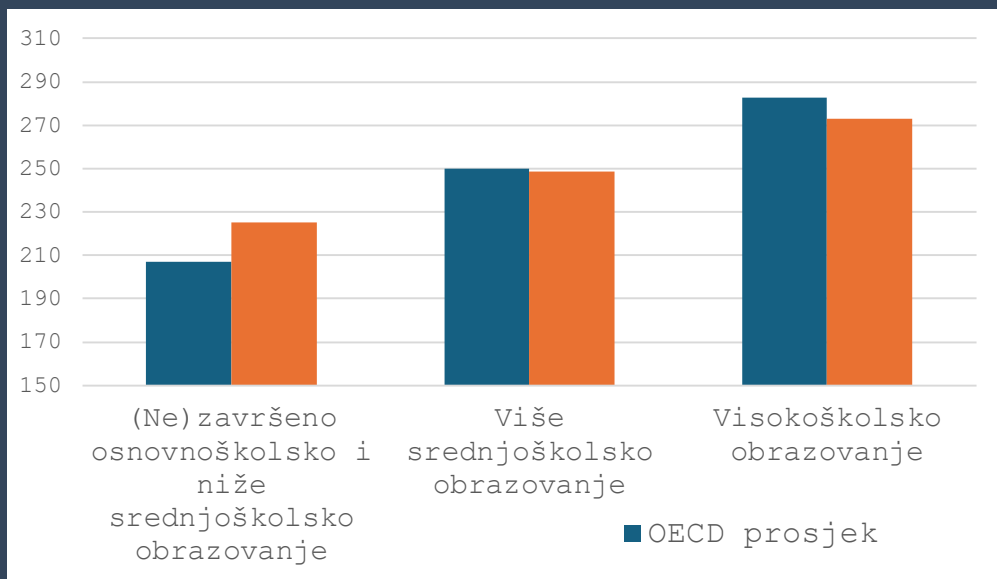
Razlike s obzirom na spol

- U Hrvatskoj žene postižu s. z. bolji prosječni rezultat u čitalačkoj pismenosti
- U matematičkoj pismenosti i domeni prilagodljivost u rješavanju problema **nema značajnih razlika** u postignuću s obzirom na spol

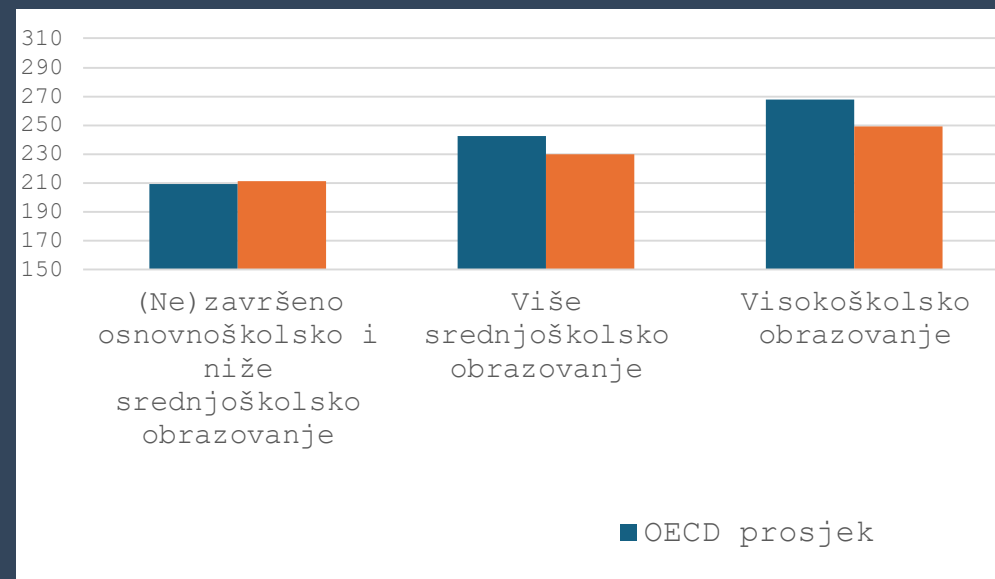
Razlike s obzirom na stupanj obrazovanja

→ Hrvatski građani sa završenim visokoškolskim obrazovanjem postižu u prosjeku s. z. viši rezultat u sve tri ispitivane domene od građana sa (ne)završenim osnovnoškolskim ili nižim srednjoškolskim obrazovanjem.

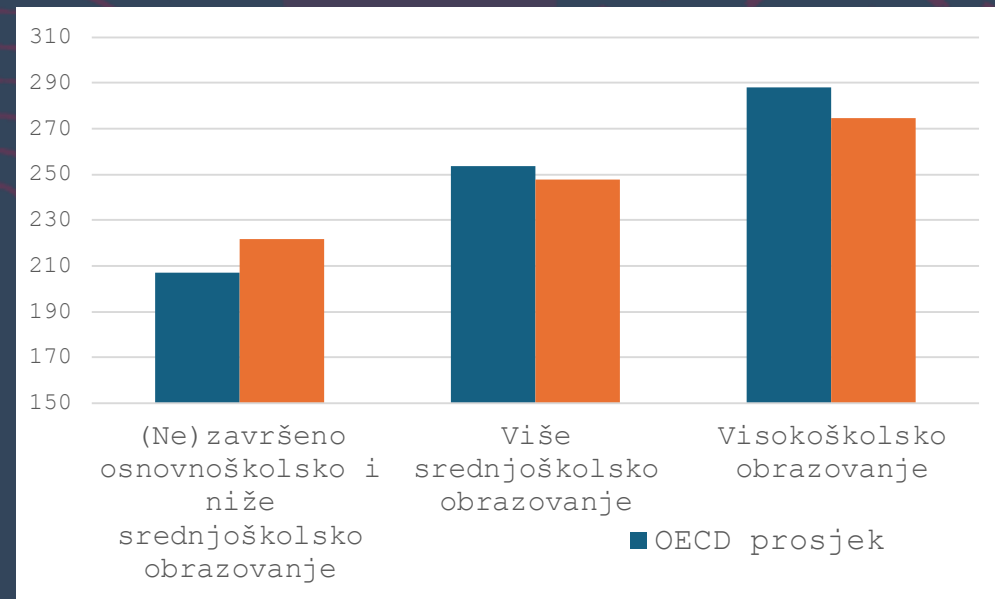
Čitalačka pismenost



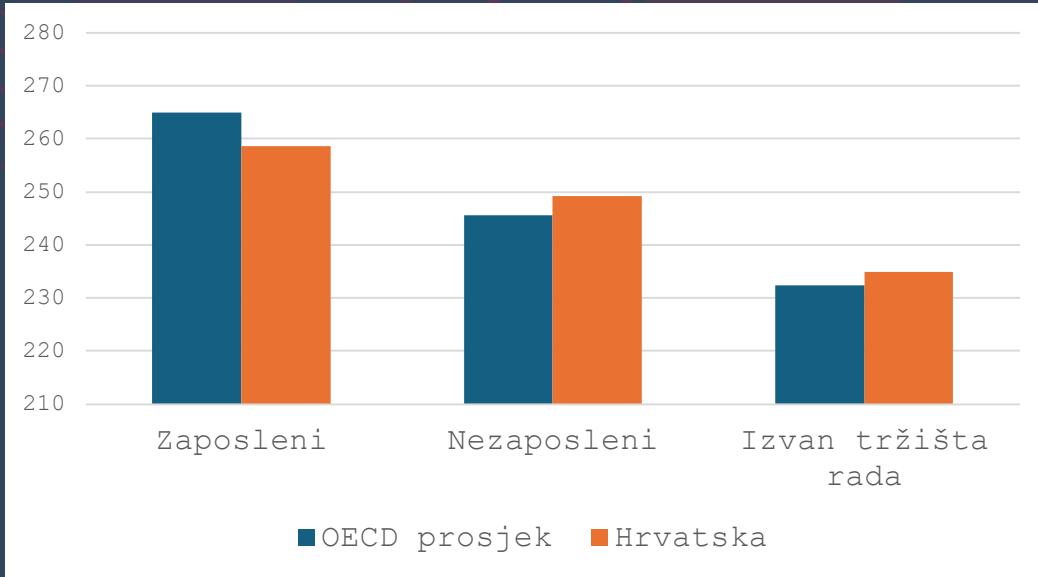
Prilagodljivost u rješavanju problema



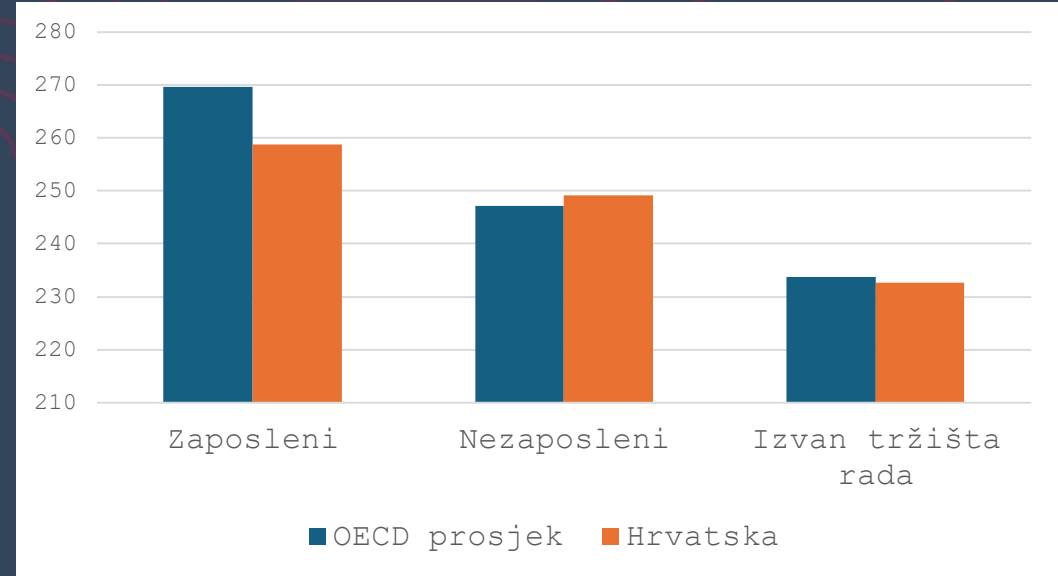
Matematička pismenost



Čitalačka pismenost



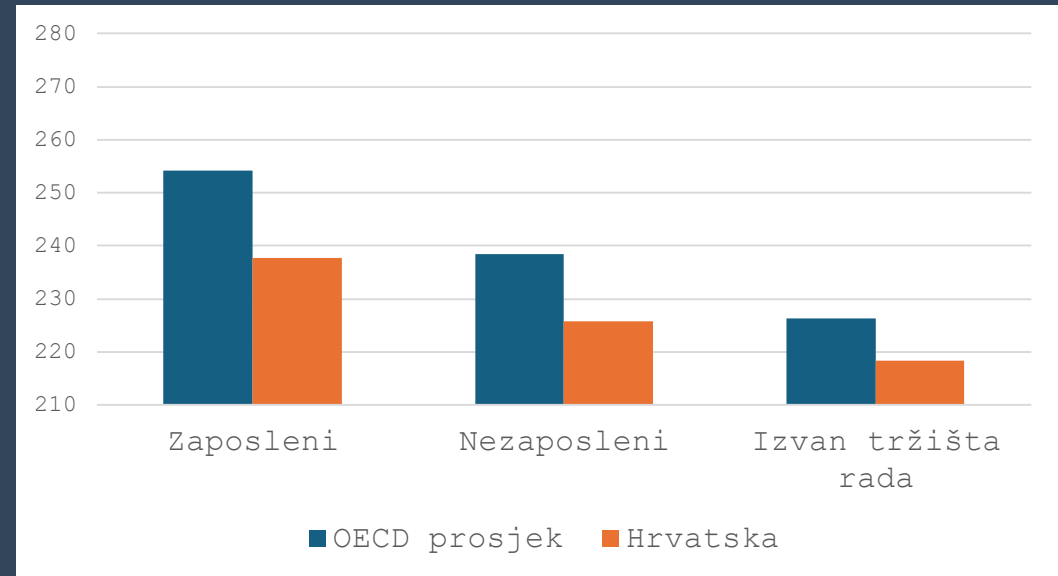
Matematička pismenost



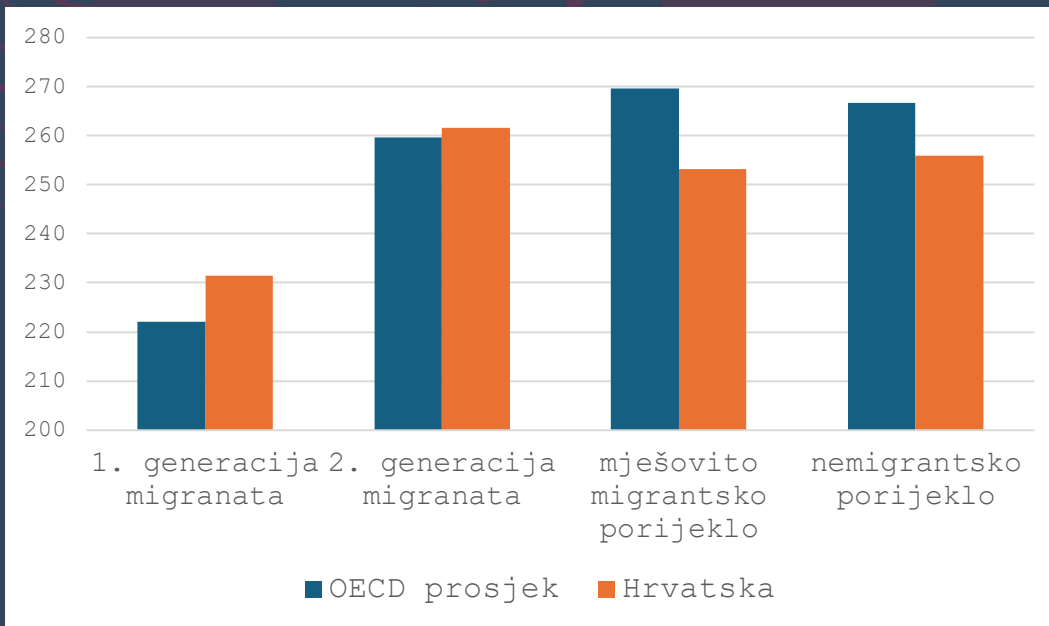
Razlike s obzirom na radni status

→ Zaposleni hrvatski građani postižu u prosjeku s. z. najviši rezultat u sve tri ispitivane domene dok građani koji su izvan tržišta rada postižu u prosjeku s. z. najniži rezultat u sve tri domene.

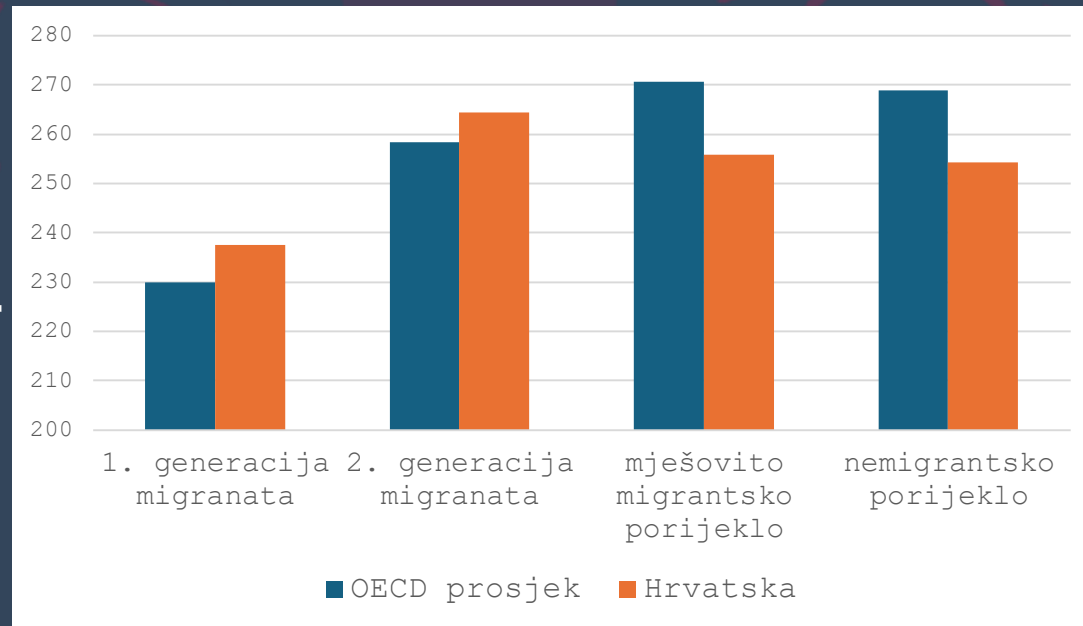
Prilagodljivost u rješavanju problema



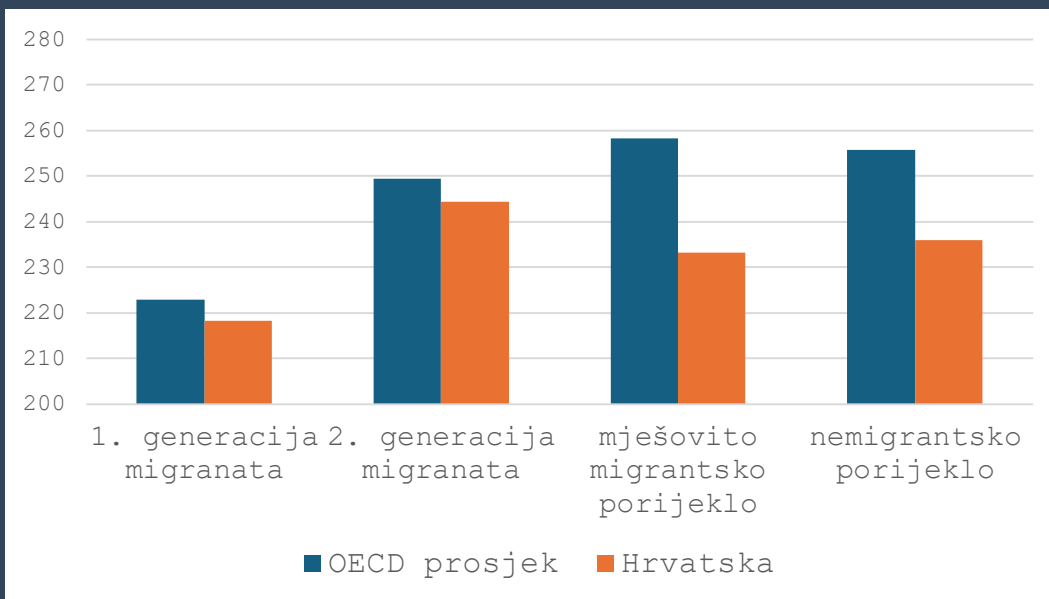
Čitalačka pismenost



Matematička pismenost



Prilagodljivost u rješavanju problema



Razlike s obzirom na migrantsko porijeklo

- U Hrvatskoj građani nemigrantskog porijekla u odnosu na 1. generaciju migranata postižu u prosjeku s. z. bolje rezultate u čitalačkoj pismenosti, dok se u druge dvije domene ne razlikuju.
- Razlike u prosječnim postignućima sudionika nemigrantskog porijekla i 2. generacije migranata nisu statistički značajne niti u jednoj od ispitivanih kognitivnih domena.



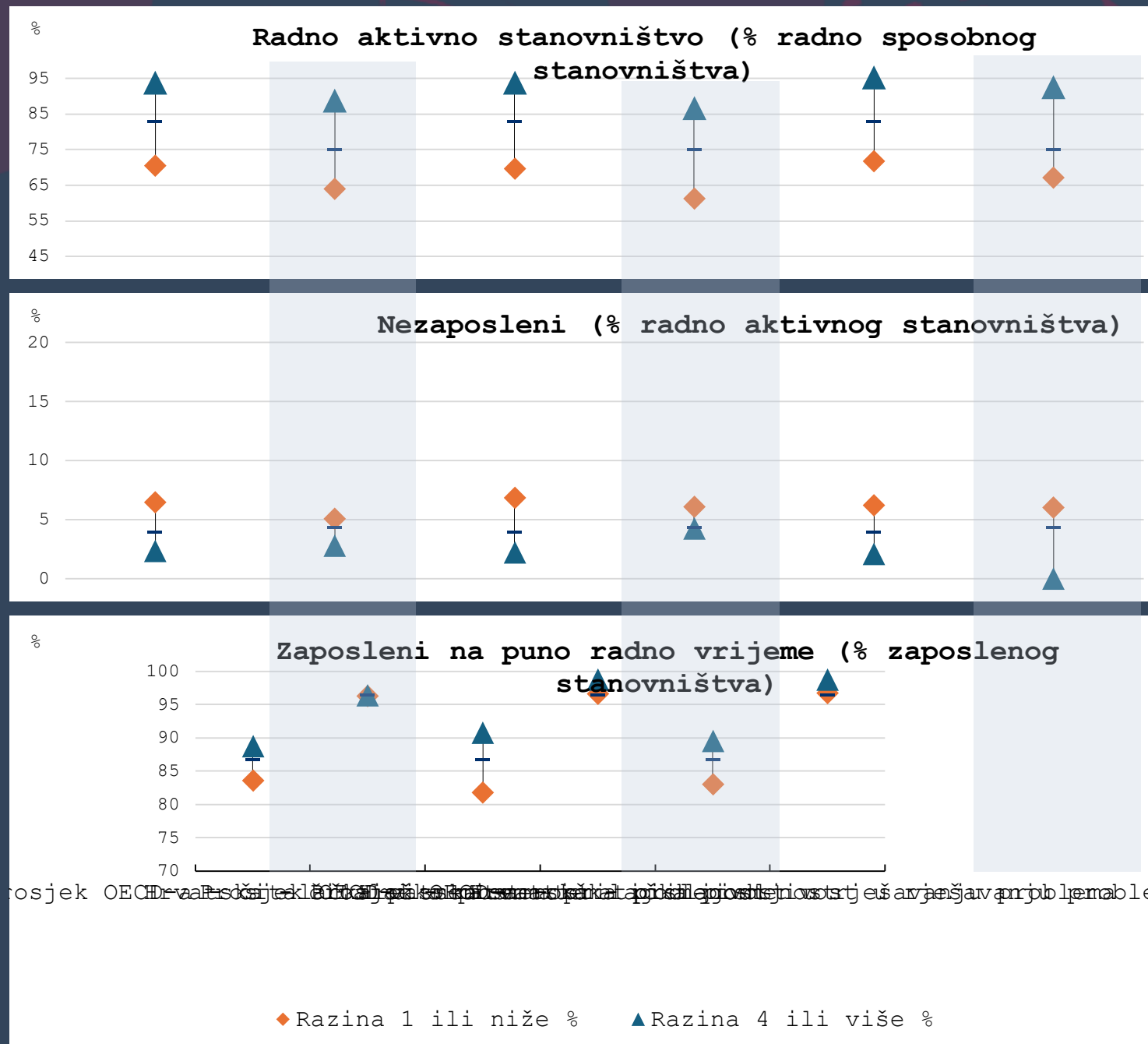
Povezanost vještina s odabranim ekonomskim i društvenim ishodima u Hrvatskoj i zemljama OECD-a

- **Ishodi na tržištu rada:**
 - ▶ Radno aktivno stanovništvo
 - ▶ Nezaposleni
 - ▶ Zaposleni na puno radno vrijeme
- **Individualna dobrobit:**
 - ▶ Zadovoljstvo životom
 - ▶ Zdravlje
- **Građanski angažman:**
 - ▶ Politička učinkovitost
 - ▶ Povjerenje u druge
 - ▶ Sudjelovanje u volonterskim aktivnostima



Ishodi na tržištu rada

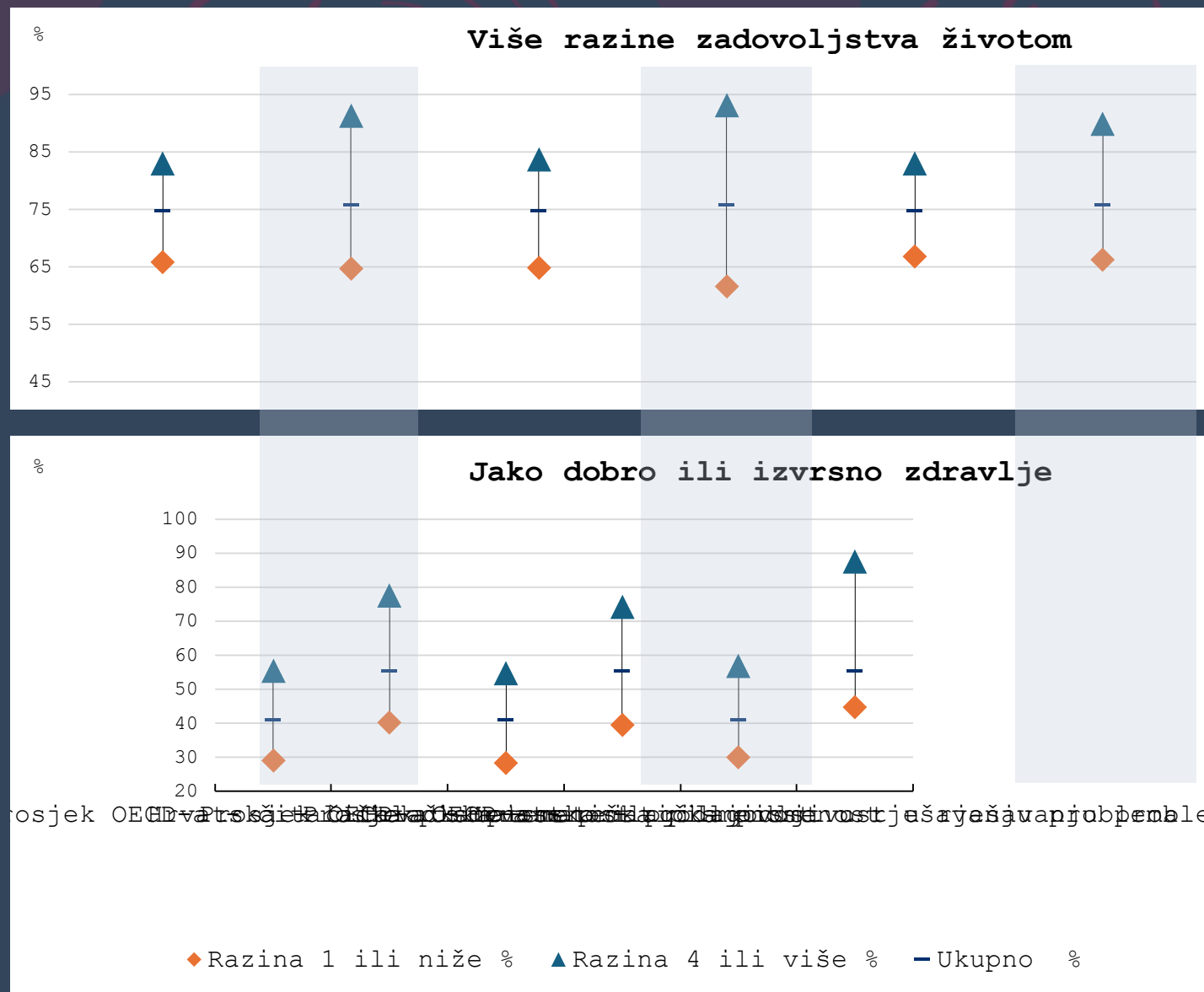
- Odrasli koji postižu najviše razine u sve tri kognitivne domene imaju znatno bolje mogućnosti zapošljavanja u usporedbi s odraslima koji se ubrajaju u skupinu osoba s niskim rezultatom.
- **Najbolje mogućnosti za zapošljavanje** imaju sudionici koji se grupiraju u kategoriju osoba s **visokim rezultatom u domeni prilagodljivost u rješavanju problema** te ovu kategoriju sudionika gotovo da i ne nalazimo među nezaposlenima.
- Među zaposlenima u Hrvatskoj gotovo svi ispitanici zaposleni su na puno radno vrijeme, neovisno o razini postignuća u ispitivanim domenama.



Individualna dobrobit

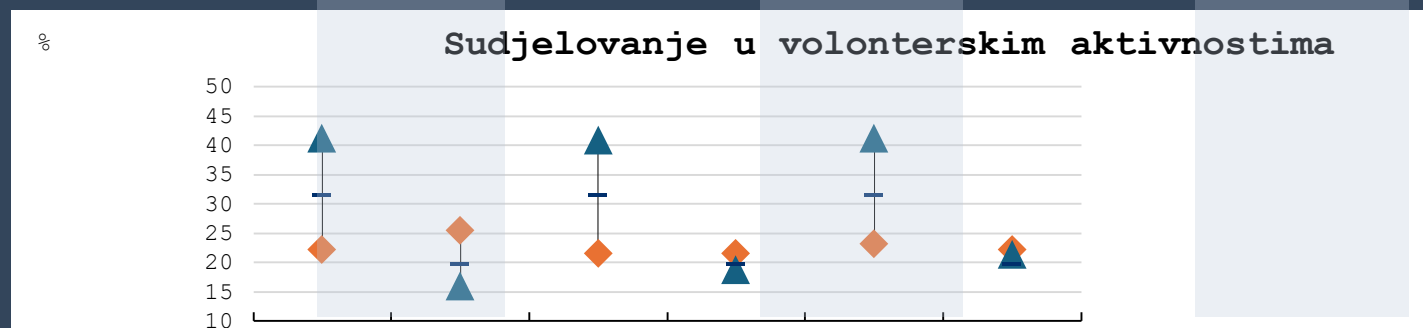
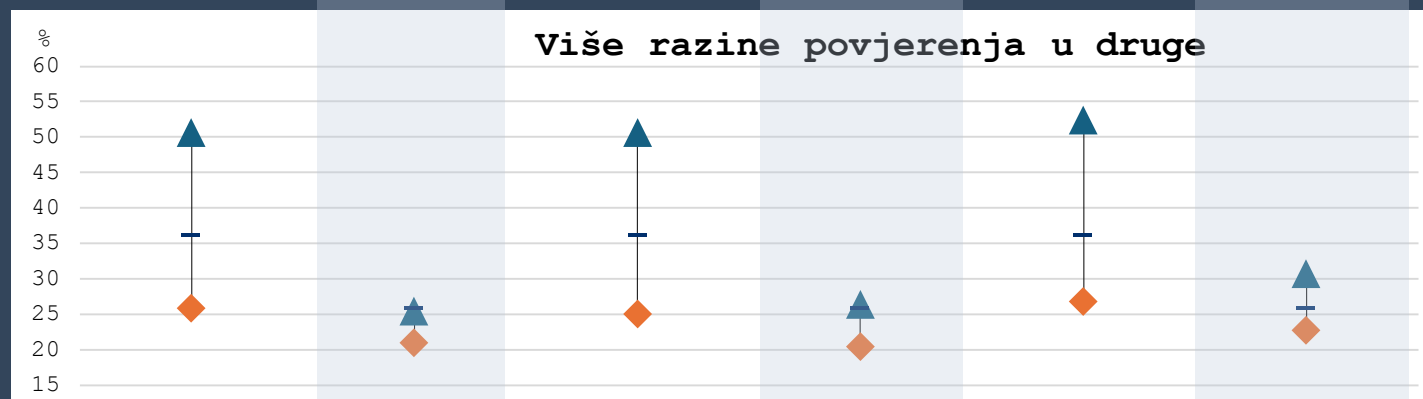
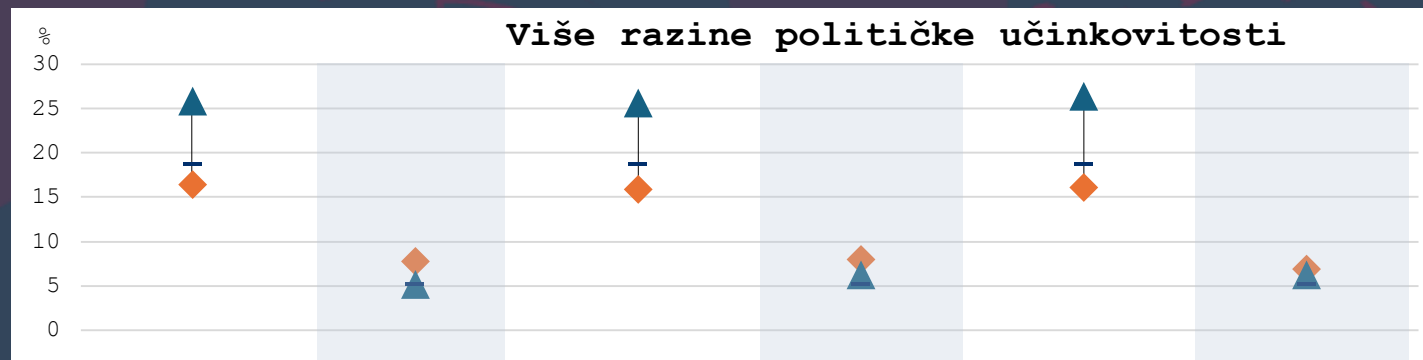
→ Hrvatski sudionici koji postižu bolje rezultate u matematičkoj pismenosti prijavljuju u najvećem udjelu veće razine zadovoljstva životom, dok sudionici koji postižu bolje rezultate u domeni prilagodljivost u rješavanju problema u većem udjelu prijavljuju vrlo dobro ili izvrsno zdravlje.

→ Zabilježena je s. z. **pozitivna povezanost između postignuća u svim ispitivanim domenama te zadovoljstva životom i zdravlja.**



Građanski angažman

- u Hrvatskoj **nema razlika** između sudionika s visokim i niskim postignućima u čitalačkoj i matematičkoj pismenosti te u domeni prilagodljivost u rješavanju problema i u prijavljivanju visokih razina političke učinkovitosti te u snažnijem društvenom povjerenju.
- zabilježena je s. z. **negativna povezanost visokog postignuća u matematičkoj i čitalačkoj pismenosti s volontiranjem** pri čemu sudionici koji postižu bolje rezultate imaju manju vjerojatnost za sudjelovanje u volonterskim aktivnostima.
- općenito niska razina društvenog povjerenja i političke učinkovitosti.



osjek OECD-a Prosječni rezultat u čitalačkoj i matematičkoj pismenosti je 516 bodova, što je 10% više od prosjeka OECD-a. Hrvatska je u ovom području među najboljim učenicima u svijetu.

◆ Razina 1 ili niže % ▲ Razina 4 ili više % — Ukupno %



Zaključno →

- Rezultati PIAAC istraživanja i buduće stručne i znanstvene analize prikupljenih podataka omogućit će različitim dionicima u društvu i obrazovanju temelj za planiranje i donošenje odluka o ključnim pitanjima u obrazovanju, osposobljavanju i usavršavanju:
 - ▶ planiranje i donošenje odluka o obrazovnim politikama, politikama zapošljavanja i rada na cijelom nizu područja, od strukovnog obrazovanja i osposobljavanja, visokog obrazovanja, obrazovanja odraslih do savjetovanja vezanih uz budući rad i poboljšanje radne produktivnosti
 - ▶ kreiranje temelja za unaprjeđenje vještina osjetljivih skupina u društvu
 - ▶ razvijanje otpornog i prilagodljivog društva.
- U Hrvatskoj odrasli koji postižu najviše rezultate u ispitivanim kognitivnim domenama imaju znatno bolje mogućnosti zapošljavanja, veću vjerojatnost da će biti zadovoljniji svojim životom i boljeg zdravlja.
- Sudjelovanjem u PIAAC istraživanju Hrvatska je dobila iznimno vrijednu bazu podataka o vještinama odraslih građana → daljnju analizu usmjeriti prema specifičnostima pojedinih razina postignuća, međunarodnim komparacijama te stvaranju temelja za razvoj daljnjih relevantnih politika.





Više rezultata na:

<https://www.oecd.org/en/about/programmes/piaac.html>

<https://piaac.asoo.hr/>

